

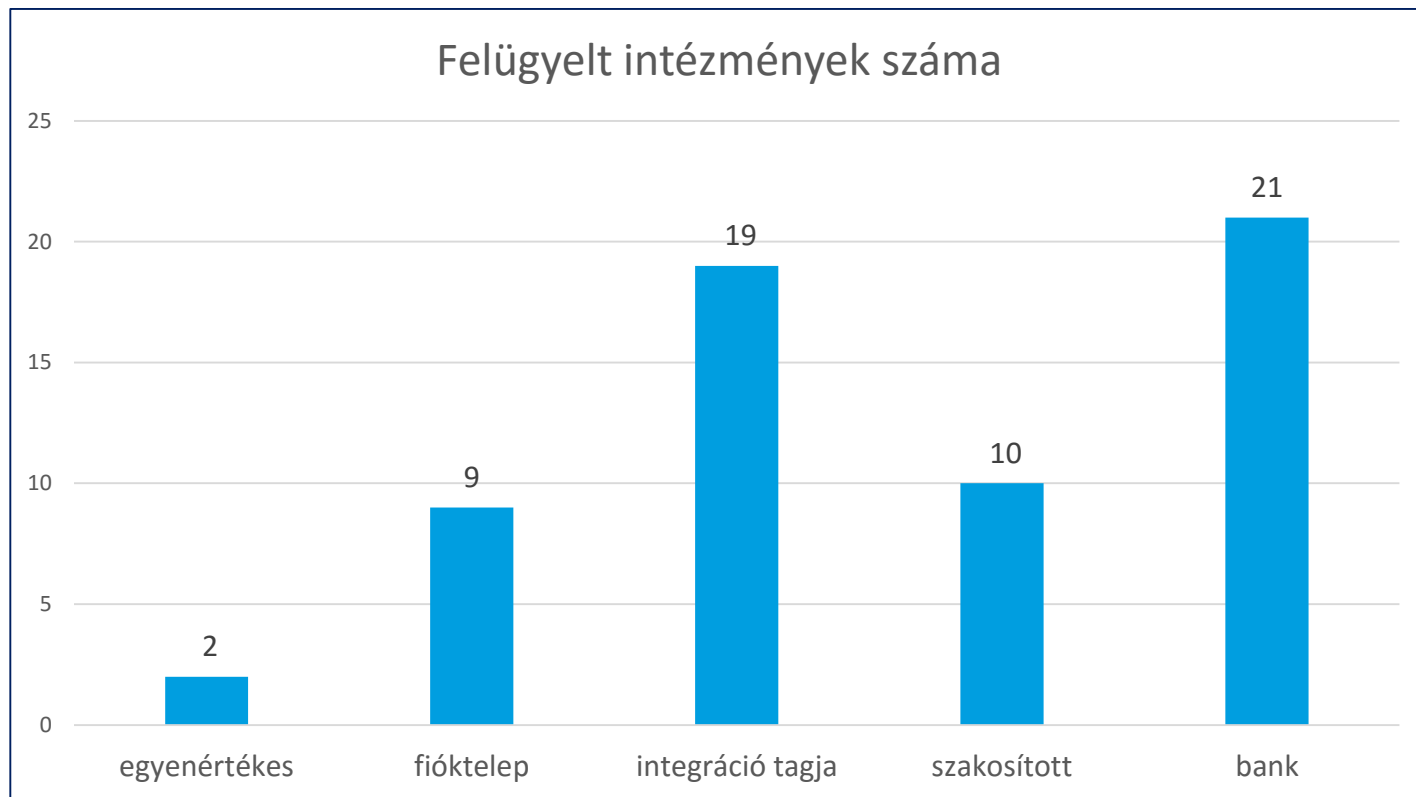
AZ MNB VISSZAJELZÉSE A KÖNYVVIZSGÁLÓK FELÉ HITELINTÉZETEK

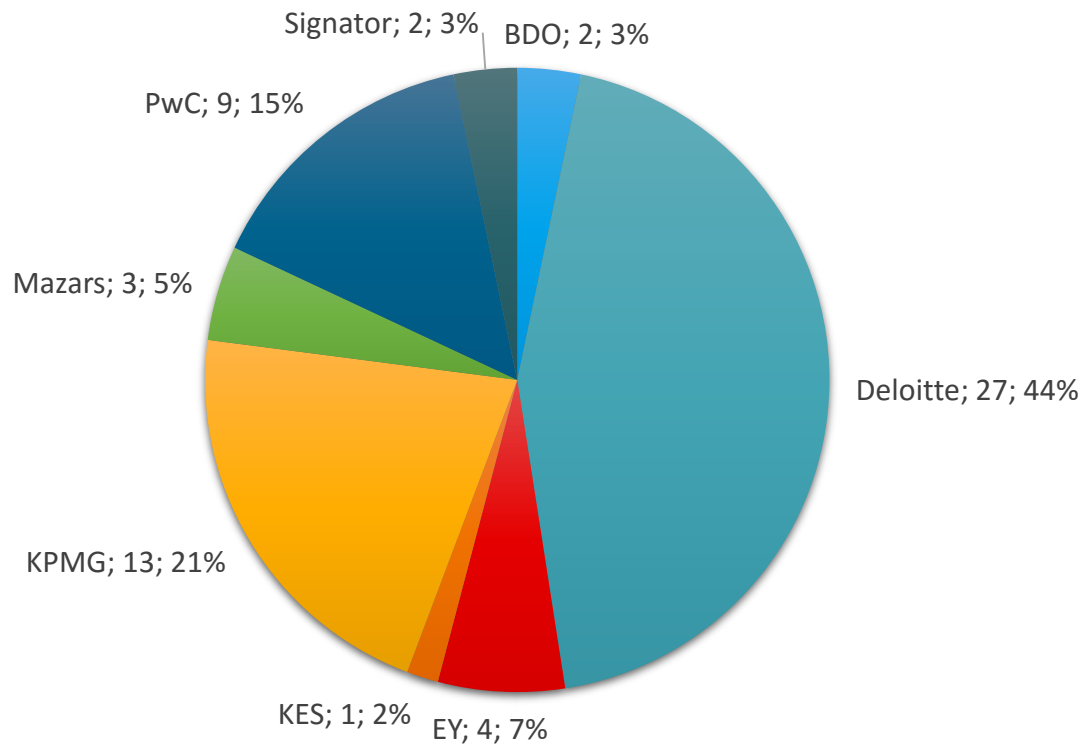
SZEKTOR ÁTTEKINTÉS

61 FELÜGYELT INTÉZMÉNY

- A tíz **szakosított** intézmény: két állami speciális hatáskörű hitelintézet, négy lakástakarékpénztár, négy jelzálogbank.
- A két **egyenértékes**: két garancia-vállaló intézmény.

Könyvvizsgálók aránya

- Nyolc könyvvizsgáló auditálja a felügyelt intézményi kört.
- **Jelentős** a Deloitte piaci részesedése (az integráció 17 intézményének, illetve négy egyéb rendszerszinten kockázatos bankcsoportnak a könyvvizsgálója).

KÜLÖN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

263. § (1) A könyvvizsgálónak a hitelintézet éves beszámolójának vizsgálata mellett az alábbiakat is meg kell vizsgálnia:

- a) az **értékelés** szakmai helyességét,
- b) az előírt és szükséges **értékhelyesbítések** és **leírások** elvégzését,
- c) az előírt és szükséges **tartalékok** képzésének megtörténtét,
- d) a szavatoló **tőkére**, a tőkemegfelelésre, folyamatos **fizetőképességre**, valamint az egyes pénzügyi, kiegészítő pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó **szabályok** betartását,
- e) az eredményes, megbízható és független **tulajdonlásra**, vagy a **prudens működésre vonatkozó jogszabályok**, valamint az MNB tv., a tevékenységére vonatkozó egyéb jogszabályok, az MNB hatósági **határozata betartását**, valamint
- f) a megfelelő **ellenőrzési rendszerek** működését.

(2) A könyvvizsgáló külön kiegészítő jelentésben rögzíti az (1) bekezdésben foglaltakra vonatkozó megállapításait, és azt legkésőbb a tárgyévet követő év **május 31-éig** megküldi az igazgatóságnak, az ügyvezetőnek, a felügyelő bizottság elnökének és a Felügyeletnek.

(3) A hitelintézet könyvvizsgálata keretében a könyvvizsgáló ellenőrzi a **nyilvánosságra hozott** információk és adatok tartalmát és értékbeli helyességét.

- Hpt. 5. alcíme szerinti bármely szervezeti formában működő hitelintézet:
 - **bank,**
 - **szakosított hitelintézet,**
 - **szövetkezeti hitelintézet** – Integrációhoz tartozó is,
 - **harmadik országbeli** hitelintézet **fióktelepe,** valamint
- Hpt. 51. alcíme szerinti **hitelintézettel egyenértékű** prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás (a továbbiakban együtt: hitelintézet) könyvvizsgálója.
- Amennyiben a hitelintézet fióktelep formájában működik, akkor a különjelentés készítési kötelezettség a hitelintézetként működő **fióktelep** könyvvizsgálójára **is** vonatkozik (kivéve tőkére vonatkozó részek és nyilvánosságáhozatal).

- A hitelintézetek, befektetési szolgáltatók és biztosítók könyvvizsgálói által készítendő könyvvizsgálói különjelentésre vonatkozó Ajánlás-t egy új magyar **nemzeti sztenderd** váltotta fel.
- A sztenderd a Kamara, a Közfelügyelet és a Magyar Nemzeti Bank szakértőinek **együttműködésével** készült.
- A 6100. sz. sztenderdet a Közfelügyelet jóváhagyta, így az **hatályos a 2017. évről** és az azt követő évekről készítendő különjelentésekre.

- A különjelentés készítéséhez és az ajánlásokkal kapcsolatos könyvvizsgálói munka elősegítése érdekében a Pénz- és Tőkepiaci Tagozat **módszertani segédleteket** készített:
 - jelentésminta,
 - módszertani segédlet a jelentéshez figyelembeveendő MNB ajánlásokban foglaltak ellenőrzéséhez,
 - módszertani segédlet annak eldöntéséhez, hogy pozitív illetve negatív véleményadás szükséges az egyes témakörökben).
- Az egységes jelentésformátum segítség az MNB számára, ugyanis a könyvvizsgáló a 3000. sztenderd előírásának megfelelően minden pontnál részletezi a sztenderd által elvárt **tartalmat, a véleményt, a vélemény alapját és az elvégzett könyvvizsgálói munkát** is.
- Ugyancsak pozitív, hogy a könyvvizsgáló a **bevezetésben** kifejti, hogy mely pontokra milyen típusú véleményt adott.

Eszközminőség

§ 35.5. Az intézmény eszközminőségének értékelése

- A legtöbb könyvvizsgáló kellő bizonyosságot ad.
- Egy könyvvizsgáló az Eszközminőség értékelése esetében kellő bizonyosságot ad, kivéve a 40/2016 MNB rendeletnek (ügyfél- és partnerminősítés, valamint fedezetértékelés) való megfelelést, amely esetben csak korlátozott bizonyosságot.
- Két könyvvizsgáló a teljes kérdéskörben korlátozott véleményt ad.

Jogszabályi megfelelés

§ 35 1-2. Az intézmény számviteli politikája és az annak keretében kialakított szabályzatai megfelelnek-e az intézmény tevékenységének és egyes felsorolt jogszabályoknak

- A legtöbb könyvvizsgáló kellő bizonyosságot ad.
- Egy könyvvizsgáló a jogszabályi megfelelés témakörben kellő bizonyosságú véleményt ad kivéve a 40/2016 MNB rendeletnek (ügyfél- és partnerminősítés, valamint fedezetértékelés) való megfelelést, amely esetben csak korlátozott bizonyosságot.

Jogszabályi változások implementálása

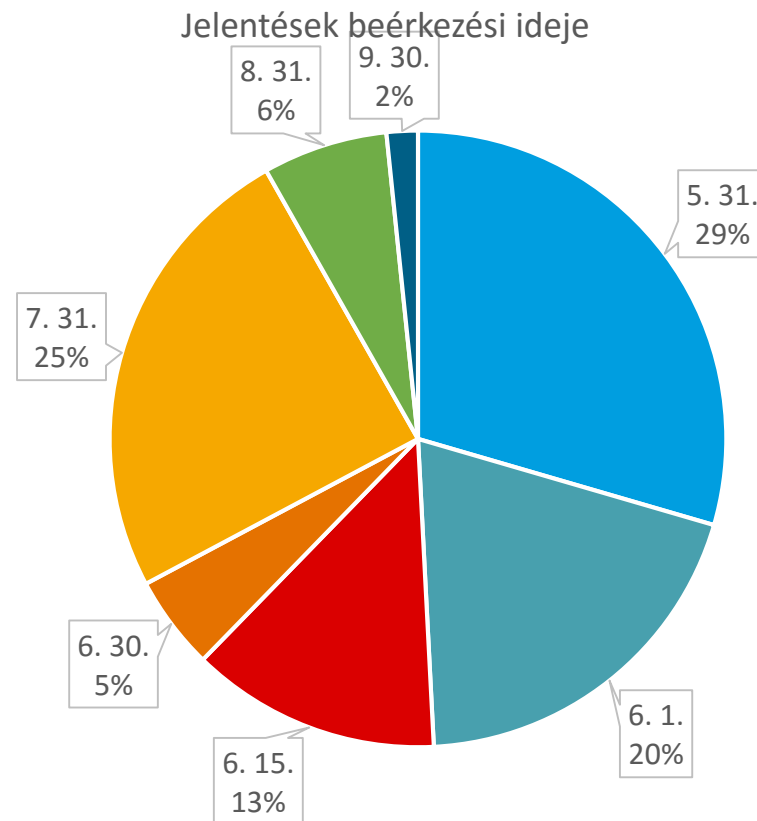
§ 34.1. A vizsgált időszak alatt a hitelintézet szempontjából releváns, és lényeges jogszabályváltozások belső szabályzatokba való beépítése teljes körűségének áttekintése és a gazdálkodó működésére, illetve a pénzügyi beszámolóban szereplő tételekre történő hatásainak bemutatása

- A legtöbb könyvvizsgáló részletes leírást adott a releváns jogszabályi változásokról, azokat mely szabályzatban implementálták, az implementáció teljeskörű volt-e, továbbá a pénzügyi beszámolóra gyakorolt hatásról.
- Egy könyvvizsgáló nem írt a pénzügyi beszámolóra gyakorolt hatásról.
- Egy könyvvizsgáló csak a jogszabályi változások implementálásának általános banki folyamatát és felelőseit írta le.
- Egy könyvvizsgáló nem tért ki a lényeges jogszabályváltozások belső szabályzatokba való beépítettségének elemzésére.
- Néhány integrációhoz tartozó intézmény esetében elmaradt az intézmények számára releváns 2013. évi 135. tv. elemzése.

- **KKJ:**
 - Fontos, hogy **egyértelmű** legyen, indokolt esetben pedig legyen **alátámasztva**, hogy a könyvvizsgáló mely témákban ad, illetve nem ad kellő bizonyosságú véleményt.
 - Segítség az MNB számára, ha a könyvvizsgáló leírja, hogy milyen témát **nem tudott megvizsgálni kellő mélységben**, illetve **milyen korlátozó tényezők** voltak, ami miatt nem tudta kiadni a kellő bizonyosságú véleményt.
- **Éves könyvvizsgálat:**
 - Javasoljuk, hogy a könyvvizsgálati **tervezés** során a könyvvizsgáló vegye figyelembe az MNB vizsgálatait által azonosított **hiányosságokat**.
 - Javasoljuk kiemelt fókuszként kezelni **a prudens működésre vonatkozó** jogszabályoknak való megfelelés ellenőrzését, ennek be nem tartása ugyanis jelentős működési kockázattal jár
 - **Számviteli** témákban az MNB egyre nagyobb mértékben kíván támaszkodni a könyvvizsgálatok eredményére, javaslataira.

A JELENTÉSEK FELE ÉRKEZETT HATÁRIDŐBEN

- Tekintettel az új formátumra, a június 15-ig történő beadás elfogadható, a későbbi leadás az MNB-t **akadályozza** a felügyeleti feladatai ellátásában.
- Kérjük **jelezzék** a **késés** tényét és okát. Ez idén csak négy intézmény esetében történt meg.

- A legtöbb esetben azt jelezte a könyvvizsgáló, hogy adott ki vagy tervezi a vezetői levél kiadását.
- 19 esetben jelezte a könyvvizsgáló, hogy nem adott ki, vagy nem tervez kiadni vezetői levelet.
- Pozitívum, hogy több esetben megindokolta a könyvvizsgáló, hogy miért nem ad ki vezetői levelet (például mert nem talált olyan szintű kontrolhiányosságot, ami indokoltá teszi a vezetői levél kiadását).
- Javasolni fogjuk a **standard módosítását** azzal, hogy a vezetői levél **tartalmáról** (illetve tervezett tartalmáról) is írjon a könyvvizsgáló a jelentésben, ezt több könyvvizsgáló megtette, és hasznosnak bizonyult az MNB számára.

- A legtöbb könyvvizsgáló megadta a minta választás során kijelölt ügyletek listáját.
- Két könyvvizsgáló **egy esetben sem** adta meg a megvizsgált ügyfélmintát, arra hivatkozva, hogy az intézmény nem járult hozzá.
- Két könyvvizsgáló egy-egy intézmény esetében nem adta meg, szintén a hozzájárulás hiányára hivatkozva.
- Javasolni fogjuk a **hozzájárulási feltétel törlését** a sztenderdből, ugyanis illetve az MNB mint felügyeleti hatóság felé nem elfogadható az ügyféltitokra hivatkozással történő információ visszatartás.

HELYSZÍNI VIZSGÁLATOK TAPASZTALATAI

Az MNB a 2017. és 2018. év folyamán lefolytatott vizsgálatok és a könyvvizsgáló által adott vélemény tekintetében több esetben is **markáns eltérést tapasztalt**.

Az MNB vizsgálata **nem tudta érdemben értékelni** a követelésminősítés, és értékvesztés képzés folyamatának szabályzat szerinti végrehajtását, mert

a Bank nem rendelkezett az értékvesztés képzésre vonatkozó, egységes szerkezetbe foglalt, részletes eljárással, amely sérti a 39/2016. MNB rendeletet, valamint a Hpt.-t.

A könyvvizsgáló a különjelentésben adott kellő bizonyosságot tartalmazó véleményében azt írta a Bank által kimutatott értékvesztésről, hogy az **minden szempontból megfelel a 1606/2002/EK rendeletben előírtaknak**.

Az MNB a 2017. és 2018. év folyamán lefolytatott vizsgálatok és a könyvvizsgáló által adott vélemény tekintetében több esetben is **markáns eltérést tapasztalt**.

Az MNB vizsgálata megállapította, hogy

- (1) a Bank által alkalmazott **csoportszintű fedezeti diszkontok teljeskörű dokumentált visszamérése nem valósult meg**, így a Bank gyakorlata nem felel meg a 40/2016. (X.11.) MNB rendelet 16. § (2) bek. g) pontjában foglaltaknak.*
- (2) a **lejárt értékbecslés** esetén az adott ingatlan fedezet **értékkel szerepelt** a Bank rendszerében, amely ellentétes a Bank szabályzatának előírásával, vagyis a limitérték 0%-ra állításával.*

A könyvvizsgáló a különjelentésben adott korlátozott bizonyosságot tartalmazó véleményében **nem azonosított hiányosságot**.

Az MNB a 2017. és 2018. év folyamán lefolytatott vizsgálatok és a könyvvizsgáló által adott vélemény tekintetében több esetben is **markáns eltérést tapasztalt**.

Az MNB vizsgálata megállapította, hogy

- (1) *a fedezetek rögzítésének folyamata **nem rendelkezik megfelelő kontrollpontokkal**, így nem biztosított a rögzítési folyamat során a téves adatrögzítés elkerülése, amelyre a vizsgálat **példát is talált**.*
- (2) *az értékbecslő által kiadott értékbecslések jelentősen túlbecsültek, amely értékeket a könyvvizsgáló – nyilatkozata szerint – **szakértelem hiányból fakadóan nem vizsgált**.*

A könyvvizsgáló a különjelentésben adott kellő bizonyosságot tartalmazó véleménye szerint **a mögöttes fedezet minden lényeges szempontból megfelel**.

Az MNB a 2017. és 2018. év folyamán lefolytatott vizsgálatok és a könyvvizsgáló által adott vélemény tekintetében több esetben is **markáns eltérést tapasztalt**.

Az MNB rendszeres **célvizsgálatot** folytat a felügyelt intézmények főbb **adattábláinak** ellenőrzésére (tőkemegfelelés, portfólióminőség, stb.)

a könyvvizsgáló az általa lefolytatott ellenőrzés során az adatszolgáltatást **megfelelőnek találta**

az MNB több esetben **hibákat tárt fel** (például a táblák nem alátámaszthatók a főkönyvvel, vagy analitikával).

Mivel ezen táblák kiemelt jelentőségűek a folyamatos felügyelésben, ezért **fontosnak tartjuk, hogy a beszámolóhoz kapcsolódó táblákat** a könyvvizsgálók a sztenderd és a Hpt. előírásainak megfelelően ellenőrizzék.

Legtöbb esetben a különjelentésben csak olyan információ szerepel, hogy **mely határozatokat kapta kézhez az intézmény az adott évben**, illetve az intézkedési tervek végrehajtása folyamatban van.

Az elmúlt évben lefolytatott vizsgálatok több esetben megállapították, hogy egyes korábbi megállapításokat **csak részben vagy egyáltalán nem hajtotta végre határidőben az intézmény**.

Fontos lenne legalább **kockázatalapon** a súlyosabb megállapítások **végrehajtásának ellenőrzése**.

Pozitív gyakorlat, hogy a könyvvizsgáló a különjelentésben **aktualizálta** az évközben zajlott **vizsgálat során az MNB által feltárt hiányosságok** státuszát.

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET

